

2020-02-14

Samrådssvar Dnr: 5.2.17-10963/2019

Svenska Jägareförbundet ("förbundet") har följande svar på utsända frågor.

Svenska Jägareförbundet bildades 1830 och är en intresseorganisation med 155 000 medlemmar vilket innebär att vi representerar majoriteten av den svenska jägarkåren. Förbundet är i sin tur även medlem av FACE vilket är samarbetsorganisationen för de europeiska jägarförbunden. Förbundet har ett uppdrag, det så kallade "Jakt och viltvårdsuppdraget", av staten att leda delar av jakten i landet. I uppdraget ingår bland annat att utbilda jägarkåren och förse denna jämte allmänheten med saklig information rörande jaktrelaterade frågor.

1.

Förbundets roll avseende denna fråga är mångfacetterad. Alla led i såväl uppfödning, utsättning och sedermera jakt eller jaktträning utförs i hög grad av medlemmar i förbundet. Utöver detta så ansvarar förbundet för utbildningen av viltmästarna som är centrala aktörer i verksamheten. De intressenter vi ser som berörda av detta kan således även vara medlemmar i förbundet.

De aktörer som vi ser som berörda är markägare, jakthundsklubbar, vilthanteringsanläggningar samt företagare med verksamhet kopplat till uppfödning av fågel.

2.

Förbundets uppfattning är att anslutningsgraden till någon, eller flera av branschorganisationerna är mycket hög bland dem som har del i något led i verksamheten kring utsättning av fågel. Branschorganisationerna har ett gemensamt policydokument där vi sammanfattar hur vi anser att verksamheten sköts på ett korrekt sätt.

https://jagareforbundet.se/globalassets/documents/policys/jaktetiska_riktlinjer_utsattning_fagel_2010.pdf

Vår uppfattning är att lejonparten av aktörerna följer denna på ett bra sätt och att den är väl känd bland berörda.

Svenska Jägareförbundet

3.

Förbundet överläter åt uppfödarna att i detalj redogöra för årscykeln.

Vi vill dock uppmärksamma att man på grund av risken för utbrott av aviär fågelinfluensa sedan 2006 inte längre får föra in vilda änder i hägn. Detta har medfört en ökad import av farmade gräsänder från Europa, på bekostnad av den tidigare viltuppfödningen av gräsand i Sverige som mestadels byggde på inhemskt avelsmaterial i syfte att ha en så vild population som möjligt.

4.

Variationerna avseende numerär fåglar hos olika uppfödare är mycket stora. För de kommersiella uppfödarna handlar det om 10 000-tals fåglar medan det för hobbyuppfödare kan vara några 10-tal (se Wiberg & Gunnarsson 2007). Avseende arter som sätts ut är vår uppfattning att det endast rör sig om de tre enligt lagen tillåtna, det vill säga gräsand, fasan och raphöna.

5.

Detta beskrivs av t ex Wiberg & Gunnarsson 2007, I den mån förändringar skett överläter vi åt uppfödarna att redogöra för detta.

6.

I branschorganisationernas gemensamma policydokument (se punkt 2) är målsättningen att utsättningsfåglar vid jakten ska vara väl fjädrade, i god kondition och uppvisa naturliga beteenden. Detta kräver en djurhållning som motverkar beteendeproblem, inklusive fjäderhackning. Enligt enkätstudien utförd av Wiberg & Gunnarsson (2007) förekom hackning i 38% av fasanbesättningarna, 40% av raphönsbesättningarna och 0% av gräsandbesättningarna. Vad gäller gräsänder visade besiktning av gårdar att 4% av ällingarna hade tunn befjädring kring ögonen, vilket möjligen skulle kunna bero på hackning. I Wiberg & Gunnarsson framkom vidare att miljöberikning i någon form användes i nästan alla fågelbesättningar, men i mycket varierande grad, och att 2/3 av raphönsuppfödarna som använde vegetation som miljöberikning inte hade någon förekomst av hackning. Därtill användes näbbring för att motverka hackning av 74% av fasanuppfödarna och 75% av raphönsuppfödarna. Sammantaget understryker detta vikten av en god utbildning och att riktlinjer följs.

7.

Det specifika är att djuren ska förberedas för livet efter utsättningen, vilket innebär att djurhållningen bör anpassas efter detta så att de succesivt blir robustare för väderbetingelser och predatorer. Uppfödning av fågel är något av en balansakt då vi dels ska garantera god etik vid uppfödningen samtidigt som fåglarna behöver förberedas för ett liv i "det vilda". En för tillrättalagd uppfödning gör fåglarna dåligt förberedda.

Svenska Jägareförbundet

8.

Som nämnts ovan är det av yttersta vikt att såväl uppfödare som de som sätter ut fågel är väl utbildade. För att garantera en fortsatt hög etik kan man stimulera utbildningsinsatser. Förbundet följer forskningen om miljöberikning och för fortlöpande in ny kunskap i våra utbildningar och vår rådgivning.

9.

Transportavstånden varierar men då merparten av såväl uppfödning som utsättning sker i södra Sverige så understiger avståndet i de flesta fall 50 mil. Den absoluta majoriteten av transporterna är dock sannolikt enstaka mil.

10.

Enligt uppgift sker en begränsad export inom de nordiska länderna. Avstånd här kan vi inte bedöma men företeelsen ska vara väl reglerad med myndighetstillsyn och erforderliga handlingar.

11.

Förbundets uppfattning efter samråd med övriga branschorganisationer är att det rör sig om i storleksordningen 750 000 gräsänder, 250 000 fasaner och 75 000 raphöns.

12.

Förändringen över tid avseende antal utsatta fåglar varierar med art. Förbundets uppfattning är att antalet utsatta fasaner minskat liksom raphöns. Avseende gräsand är utvecklingen den motsatta med en ökning i antal.

13.

Förbundet bedömer att intresset för viltvårdande åtgärder i landskapet såsom anlagda våtmarker och remisser i jordbrukslandskapet ökar. Detta leder i sin tur till att fler har ett intresse av att sätta ut fågel. Vår uppfattning är därmed att antalet utsatta fåglar totalt sett kommer öka kommande år. Verksamheten påverkas starkt av befintliga bidrag och EU's jordbrukspolitik så förändringar i dessa regelverk kan förändra verksamheten snabbt.

14.

Utsättningar sker främst i Götaland samt Mälardalen. Avseende Norrland och övriga Svealand genomförs utsättningar i betydligt mindre omfattning. Detta återspeglas även i Wiberg och Gunnarsson (2007).

15.

Förutsatt att tidigare anfört policydokument följs så ser inte förbundet några sådana risker.

Svenska Jägareförbundet

16.

Eventuella problem kan härledas till om de gemensamma riktlinjerna frångås. Om detta beror på okunskap kan det avhjälpas med någon form av utbildning eller kurs. Förbundet ser det som tänkbart att kravställa en kunskapsnivå för att få sätta ut fågel.

17.

Vår uppfattning avseende detta är att om riktlinjerna följs så finns inte nämnda problem. Tänkbart är att fåglar sätts ut i för arten olämplig biotop vilket i så fall är ett tydligt avsteg från riktlinjerna. Avseende predatorer så bör man ha i åtanke att en majoritet av vildkläckta fåglars mortalitet kan härledas hit varför det är en naturlig del. Vår bedömning är att dödligheten via predation generellt är lägre bland utsatt fågel än bland de vilda. Detta beror på att en betydligt högre andel utsatta fåglar beskattas med jakt än bland de vilda.

18.

Förbundet har varit en huvudaktör i framtagandet av riktlinjerna och är väl förtroget med dem. Vi anser dem väl genomarbetade och att de borgar för ett gott djurskydd. I sak anser vi inte att det finns skäl att revidera riktlinjerna men av åldersskäl kan det vara motiverat med en översyn .

19.

En utsatt fågel är enligt förbundets uppfattning att betrakta som vild och omfattas av jaktlagstiftningen. Förbundet anser därmed att frågeställningen ligger utanför uppdraget. Svaret på frågan är av ovan anförda skäl nej. En eventuell problembild avseende djurskydd uppstår i så fall vid utsättning kopplat till miljö. Följs riktlinjerna så är biotopen där utsättningen sker lämplig för den arten och det antal som sätts ut.

20.

Alla bedömningar blir starkt beroende av ett tidsperspektiv vilket gör frågan omöjlig att besvara utan att detta defineras. Predation sker av såväl utsatta som vildkläckta fåglar. Övrig dödlighet förutom jakt bedöms som låg. Avseende mortalitet kopplat till predation är vår uppfattning att andelen generellt är högre för raphöna och fasan än för gräsänder. Vänder man på det kan man säga att andelen utsatta fåglar som fälls vid jakt är högst för gräsand.

21.

Då det inför utsättningar oftast vidtagits miljöförbättrande åtgärder i form av biotopvård så är sannolikt djurvälståndet generellt sett lika bra eller bättre för utsatta fåglar.

22.

Nej

Svenska Jägareförbundet

23.

- a. Nej
- b. Nej
- c. Gränssnittet mellan lagstiftningarna måste bibehållas skarp för att kontrollfunktioner och rättssäkerhet ska kunna upprätthållas. När fåglar hålls omfattas de av djurskyddslagstiftningen. Efter utsättning är de att anses som vilda och faller under jaktlagen.
- d. Nej

24.

Referens

Wiberg S & Gunnarsson S. 2007. Inventering av hållning och uppfödning av viltfågel i Sverige. Rapport 17. Sveriges Lantbruksuniversitet, Skara.